

Het duingrasland van Woestduin in 2025

Het grasland op de vroegere renbaan van Woestduin is een typisch duingrasland met veel mos. Structuur en soortensamenstelling verschillen sterk van het vochtige en mosarme grasland op de vroegere strandvlakte van Leyduin. Het duingrasland is op 19 april en 1 mei opnieuw onderzocht. Eigenlijk al aan de late kant in de extreem droge en warme lente van 2025. Door het snel voorbijgaande groeiseizoen en de intensivering van het maaibeheer is het grasland van Leyduin maar enkele keren bezocht (begin mei en begin juni, 13 vegetatie opnamen, geen verslag).

Proefvlakken en graslandbeheer

We maakten 9 opnamen van vaste proefvlakken op locaties met maaibeheer en soms tijdelijke begrazing van schapen, op een plek die in de winter van 2022 geharkt is om de dikke moslaag open te breken en op plekken die in 2012 resp. 2021 afgeplagd zijn (analyse met Turboveg 2.168b). In deze (referentie) opnamen was de bedekking van de kruidlaag gemiddeld 75% en van de moslaag 80%. Op de in 2022 geharkte locatie bedekte de moslaag nog maar 40%, beduidend lager dus dan in de referentievlakken.

Soortensamenstelling

Gemiddeld waren 15 soorten aanwezig, inclusief de mossen. Net als in voorgaande jaren waren gewoon struisgras, zandstruisgras, gewone veldbies, zandzegge, groot laddermos en gewoon haakmos het meest algemeen. In 2025 zijn daarbij gekomen schapenzuring (eenjarig) en gewoon biggenkruid (rozetvormer), ten teken dat de vegetatie door het uitgevoerde maai-, hark- en begrazingsbeheer minder hoog en dicht was dan in 2023.

Twee opnamen zijn gemaakt op locaties met voorjaarszegge, een Rode lijst soort die verspreid op de renbaan voorkomt, vooral in het zuidelijke en westelijke deel. Deze opnamen verschilden niet veel van referentie al was de bedekking van de kruidlaag met 45% vrij laag. Een opname in de schaduw van een beuk getuigde van een iets vochtiger microklimaat. Alleen in die opname vonden we bleeksporig bosviooltje, mannetjesereprijs en jonge planten van vijf boom- en struiksoorten.

Proefvlakken in afgeplagde delen

In de delen die in 2021 afgeplagd zijn, was de bedekking van de kruidlaag in de proefvlakken gestegen tot ca 40% (25% in 2023 en 1% in 2022) en de moslaag van nul tot 20-50%. De kruidlaag van het in 2012 afgeplagde proefvlak bedekte 60% (30% in 2022) en de moslaag 80% (90%). Het gemiddelde aantal soorten was 20 in de vier jaar jonge pioniervegetaties en 30 in het duingrasland van dertien jaar oud.

De algemene soorten waren ook aanwezig op de afgeplagde delen maar in (zeer) lage bedekking. Een soort van licht kalkhoudend zand die elders op de renbaan vrijwel ontbreekt, is hondsviooltje (Rode Lijst). Deze was al langer

bekend van het oudere plagveld maar groeide nu ook op een recent geplagd veld in de omgeving daarvan. Vermoedelijk zijn de zaden van dit zeldzame viooltje door de daar veel voorkomende mieren verspreid.

Andere speciale kruiden van de afgeplagde delen waren gewone agrimonie, tandjesgras, scherpe fijnstraal, kleverige reigersbek, zandpaardenbloem en duinviooltje. Eenjarige soorten als klein tasjeskruid en vroegeling waren vrijwel niet aanwezig, zandhoornbloem en smalle wikke daarentegen wel. Karakteristieke mossen zijn gewoon purpersteeltje, zandhaarmos en in het oudere proefvlak ook gevorkt heidestaartje, bruin bekermos en het vrij zeldzame glanzend etagemos. Kortom een zich goed ontwikkelend en soortenrijk duingrasland op kalkarm zand.

Veldwerk: KNNV Werkgroep flora inventarisatie en monitoring Leyduin.

Verslag: Joop Mourik, 1 maart 2026

Bijlage: beknopte vegetatietabel

Vegetatietabel van het duingrasland van Woestduin 2025. Aanwezigheid in procent van aantal opnamen: 6x referentie, 2x plag21 en 1x plag12. Laag: kl kruidlaag, ml moslaag

Ned-naam	laag	%ref	%plag12	%plag21
Gewone veldbies	kl	100	100	100
Zandstruisgras	kl	100	100	100
Groot laddermos	ml	100	100	100
Zandzegge	kl	100	100	50
Gewoon struisgras	kl	83	100	100
Schapenzuring	kl	83	100	100
Gewoon haakmos	ml	100	100	0
Gewoon biggenkruid	kl	67	100	100
Duinkruiskruid	kl	67	100	50
Gewoon reukgras	kl	83	0	50
Akkerhoornbloem	kl	50	100	50
Geel walstro	kl	50	100	0
Fijn schapengras	kl	50	0	0
Bronsmos	ml	50	0	0
Voorjaarszegge	kl	33	0	0
Wilde kardinaalsmuts	kl	33	0	0
Wilde kamperfoelie	kl	33	0	0
Valse salie	kl	33	0	0
Gewone esdoorn	kl	17	0	0
Kropaar	kl	17	0	0
Beuk	kl	17	0	0
Gestreepte witbol	kl	17	0	0
Wilde lijsterbes	kl	17	0	0
Mannetjesereprijs	kl	17	0	0
Bleeksporig bosviooltje	kl	17	0	0
Fijn laddermos	ml	17	0	0

Ned-naam	laag	%ref	%plag12	%plag21
Gewoon gaffeltandmos	ml	33	100	50
Sint-Janskruid	kl	33	100	100
Vroege haver	kl	17	100	100
Zandhoornbloem	kl	0	100	100
Smalle wikke	kl	0	100	100
Gewoon purpersteeltje	ml	0	100	100
Zandhaarmos	ml	0	100	100
Hondsviooltje	kl	0	100	50
Gevorkt heidestaartje	ml	0	100	50
Cipreswolfsmelk	kl	17	0	100
Vroegeling	kl	0	0	100
Kleine leeuwenklauw	kl	0	0	50
Gewone klit	kl	0	0	50
Eenstijlige meidoorn	kl	0	0	50
Klein tasjeskruid	kl	0	0	50
Gewone agrimonie	kl	0	100	0
Tandjesgras	kl	0	100	0
Scherpe fijnstraal	kl	0	100	0
Kleverige reigersbek	kl	0	100	0
Duinviooltje	kl	0	100	0
Bruin bekermos	ml	0	100	0
Glanzend etagemos	ml	0	100	0
Duinriet	kl	17	100	0
Smalle weegbree	kl	17	100	0
Zandpaardenbloemen	kl	17	100	0